7/5215

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
479

04/05/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 21/03/2005 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-9932 sayılı yazınız,
b) 04/04/2005 tarihli ve 347 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Mersin Milletvekili Dr. Hüseyin Güler tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5215 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fikrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/5215

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Dr. Hüseyin GÜLER
Mersin Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5215 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun "Dava nakli" kenar başlıklı 14. maddesinde;

"Salahiyetli hâkim veya mahkeme, hukukî veya fiilî sebepler dolayısile kaza görevini ifa edemiyecek halde bulunur, yahut tahkikatın orada icrası ammenin emniyeti için tehlikeli olursa yüksek görevli mahkeme davanın başka yerde bulunan aynı derecede bir mahkemeye nakline karar verir.

Amme emniyeti için dâva naklini istemek Adalet Bakanına aittir.",

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Davanın nakli" kenar başlıklı 19. maddesinde;

"(1) Yetkili hâkim veya mahkeme, hukukî veya fiilî sebeplerle görevini yerine getiremeyecek hâlde bulunursa; yüksek görevli mahkeme, davanın başka yerde bulunan aynı derecede bir mahkemeye nakline karar verir.

(2) Kovuşturmanın görevli ve yetkili olan mahkemenin bulunduğu yerde yapılması kamu güvenliği için tehlikeli olursa, davanın naklini Adalet Bakanı Yargıtaydan ister.",

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin, adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinde;

"1. Herkes, gerek medenî hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, gerek cezaî alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkında sahiptir. Hüküm açıkça oturumda verilir; ancak, demokratik bir toplumda genel ahlak, kamu düzeni ve ulusal güvenlik yararına, küçüklerin korunması veya davaya taraf olanların özel hayatlarının gizliliği gerektiğinde veya davanın açık oturumda görülmesinin adaletin selametine zarar verebileceği bazı özel durumlarda, mahkemenin zorunlu göreceği ölçüde, duruşmalar dava süresince tamamen veya kısmen basına ve dinleyicilere kapalı olarak sürdürülebilir.

2. Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır.

3. Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir:

a) Kendisine yöneltilen suçlamanın niteliği ve nedeninden en kısa zamanda, anladığı bir dille ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;

b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zamana ve kolaylıklara sahip olmak;

c) Kendi kendini savunmak veya kendi seçeceği bir savunmacının yardımından yararlanmak ve eğer savunmacı tutmak için malî olanaklardan yoksun bulunuyor ve adaletin selameti gerektiriyorsa, mahkemece görevlendirilecek bir avukatın para ödemeksizin yardımından yararlanabilmek;

d) İddia tanıklarını sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında çağırılmasının ve dinlenmesinin sağlanmasını istemek;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

e) Duruşmada kullanılan dili anlamadığı veya konuşamadığı takdirde bir tercümanın yardımından para ödemeksizin yararlanmak.",

hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

21/11/2004 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde meydana gelen silâhlı çatışma sonucu öldürülen şahıslarla ilgili olarak yürütülen soruşturma sonucunda "Meşru müdafaa sınırının aşılması suretiyle faili belli olmayacak şekilde adam öldürme suçundan" kamu davasının açıldığı, Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/799 Esas sayılı dosyası üzerinden yürütülen davanın 21/02/2004 tarihinde yapılan ilk duruşmasında sanık vekilleri tarafından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 14. maddesi gereğince kamu güvenliği nedeniyle davanın nakli talebinde bulunulduğu;

Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 22/02/2005 tarihli ve 2004/779 sayılı müzekkeresi ile sanık vekillerinin talebi doğrultusunda davanın nakli talebi ile ilgili olarak gereğinin takdir ve ifası için Mardin Cumhuriyet Başsavcılığına müzekkere yazıldığı, Cumhuriyet Başsavcılığının 25/02/2005 tarih ve B-2005/589 sayılı yazısı ile sanık vekillerinin talebi ve bu talebe ait mahkeme müzekkeresinin Bakanlığımıza gönderildiği;

Bakanlığımızın 21/03/2005 tarih ve B.03/0.CİG.0.00.00.02-1.160.9.2005/12469 sayılı yazısı ile Mardin Cumhuriyet Başsavcılığından, Ceza Muhakemeleri Usûlü Kanununun 14. maddesinin son fıkrası uyarınca konusu davanın amme emniyetinin muhafazası yönünden naklini gerektirir bir cihet olup olmadığının araştırılarak sonucunun bildirilmesinin istenildiği;

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığının davanın naklini gerektirir bir cihet olup olmadığı konusundaki araştırması sonucunda; 16/05/2005 tarihinde yapılacak duruşmaya sanıkların katılımı ile büyük bir yoğunluğun olacağı, sanıkların son zamanlarda yörede terörle mücadelede aktif görev almış özel harekat birliği mensubu olmaları, terör örgütünün bu kişilere yönelik saldırı ihtimali, yörede son zamanlarda güvenlik güçlerine yönelik artan mayınlama, bombalama, silâhla baskın şeklinde vuku bulan terör olayları, bölgenin terör eylemlerine müsait bulunması ve Mardin Valiliğinin mevcut güvenlik kuvvetleri ile alınacak tedbirlerin yetersiz kalabileceği, kargaşa çıkma ihtimali gibi amme emniyetini ihlâl edecek müessif olayların meydana gelebileceği, bu nedenle duruşmaların bölge dışındaki daha büyük merkezli bir ile alınmasının uygun olacağı mütalâası doğrultusunda, Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/779 Esas sayılı davasının Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 14. maddesinin son fıkrası gereğince amme emniyetinin muhafazası yönünden naklinin uygun olacağı düşüncesiyle hazırlanan inceleme ve araştırma dosyasının, dava dosyası birlikte değerlendirilmek üzere Başsavcılık tarafından 06/04/2005 tarihli ve B-2005/589 sayılı yazı ile Bakanlığımıza gönderildiği;

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığının 06/04/2005 tarih ve B-2005/1028 sayılı yazısının incelenmesinden;

Söz konusu davanın Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 14. maddesinin son fıkrası uyarınca amme emniyetinin muhafazası yönünden başka yer ağır ceza mahkemesine nakledilmesi ve sonucundan bilgi verilmesi istemiyle 20/04/2005 tarihli ve 17280 sayılı yazımızla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Anlaşılmıştır.

7/5215

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Soru önergesine konu olayla ilgili olarak başlatılan soruşturma kapsamında görevlendirilen müfettişlerin düzenlediği rapor doğrultusunda, sanıkların Mardin Emniyet Müdürlüğü kadrosundan alınarak başka illere atamalarının yapıldığı, görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanan sanıkların görevlerine iade edilmesi işlemlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 142. maddesi gereğince gerçekleştirildiği, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 11/04/2005 tarih ve B.05.1.EGM.0.12.04.06-1800/68816 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Öte yandan; Anayasanın 98. maddesinin ikinci fikrasında, "Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir." hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fikrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceği öngörülmüş;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün;

"Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğu belirtilmiş;

"Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağının hükme bağlanmış;

Olduğundan, Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer soruların bilgi istemeye yönelik olmadığı, kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmakla cevaplandırılmasına yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan